

Fair arbejdsvilkår for platformsarbejde

Sikring af lønmodtagerrettigheder for alle arbejdstagere

3F har tre prioriteter forud for EU-Kommissionens annoncerede forslag til at forbedre arbejdsvilkårene på digitale platforme i EU.

1. Udryd falske selvstændige med et bredt EU-arbejdstagerbegreb

Platformsarbejdere skal i udgangspunktet tildeles lønmodtagerstatus. EU-initiativet skal sikre en bedre kategorisering, så flere arbejdstagere får lønmodtagerstatus med de rettigheder og den beskyttelse der hører med.

Dette opnås bedst ved et bredt og ensartet EU-arbejdstagerbegreb. Dette skal ikke kun omfatte platformsarbejdere, men skal også inkludere øvrige atypisk beskæftigede som falske selvstændige, så også disse opnår lønmodtagerbeskyttelse.

Et bredt EU-arbejdstagerbegreb skal medfølges af en antagelse om, at der er et ansættelsesforhold mellem arbejdstager og arbejdsplatformen. Der skal indføres en omvendt bevisbyrde, så platformsvirksomheden – ikke platformarbejderen skal bevise, at der ikke er tale om et ansættelsesforhold.

2. Afvis en tredje arbejdstagerkategori

Platformsarbejde retfærdiggør ikke oprettelsen af en ny eller adskilt arbejdstagerkategori. Enten er man lønmodtager eller man er selvstændig. Initiativer der etablerer eller anerkender en tredje kategori her imellem for platformsarbejdere, vil true etablerede rettigheder og standarder for lønmodtagere i almindelige virksomheder.

Erfaringer med tredje kategorier fra andre lande viser nemlig, at denne medfører mindre sikkerhed, udvisker grænserne mellem lønmodtager og selvstændig og tvinger flere lønmodtagere ind i den tredje kategori. Derfor er 3F også bekymret over en revision af EU's konkurrencelovgivning, som vil give selvstændige adgang til overenskomstforhandlinger.

Prioriteten bør være at få falske selvstændige korrekt kategoriseret som lønmodtagere. Før dette er sikret, vil en revision af konkurrencelovgivningen, som annonceret af EU-Kommissionen, kunne skabe konkurrerende overenskomster for grupper af lønmodtagere i samme sektor, hvilket reelt vil skabe en tredje arbejdstagerkategori.

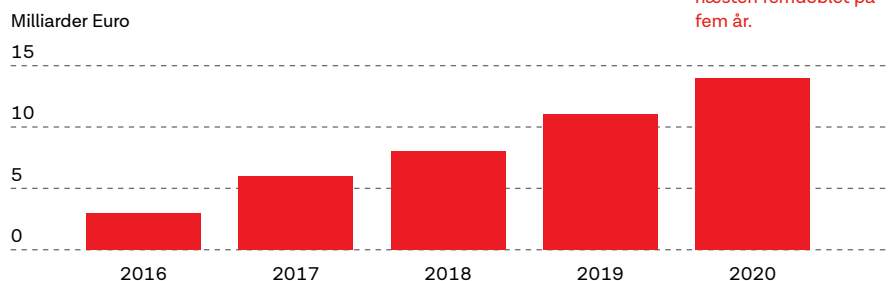
3. Kontroller algoritmer og efterlev arbejds-giveransvar

Platformsvirksomhedernes digitale infrastruktur, som tildeler job til platformsarbejderne, skal reguleres. Der er behov for større gennemsigtighed, ansvarlighed og kontrol med, hvordan algoritmer styres. Platformsarbejdere skal sikres retten til deres egne data og muligheden for at overføre data som brugeranmeldelser mellem platforme.

Derudover skal det sikres, at de digitale arbejdsplatforme påtager sig deres arbejdsgiveransvar og efterlever gældende branchestandarder og lovgivning i det land, de opererer i.

Udviklingen i den digitale platformsoekonomi i EU-27

(Kilde: CEPS-undersøgelse for EU-Kommissionen, maj 2021)

Hvorfor er der behov for handling fra EU?

Situationen i platformsökonomien

Platformsökonomien er i vækst, men arbejdsvilkårene for platformsarbejderne er uacceptable. 3F ønsker at sikre, at arbejdsvilkår for platformsarbejdere er de samme som for øvrige lønmodtagere. Hovedproblemet er, at mange platformsvirksomheder undslår sig deres arbejdsgiveransvar og nægter at tildele deres medarbejdere grundlæggende rettigheder og sikkerhed. Derfor har mange platformsarbejdere en uklar ansættelsesstatus, hvor de hverken har den selvstændiges frihed eller lønmodtagerens sikkerhed. Denne unfair konkurrence skaber et pres på lønninger og arbejdsvilkår for konkurrerende virksomheder med helt almindelige arbejdsvilkår.

Da problemet ikke kun relaterer sig til platformsarbejdere, bør et EU-initiativ udbredes til også at

dække atypiske beskæftigede som ansatte på nul timerskontrakter og falske selvstændige.

Overenskomster er vigtige, men kan ikke stå alene

3F har haft succes med at indgå en række overenskomster for digitale arbejdsplatforme.

- I 2018 indgik 3F med rengøringsplatformen Hilfr verdens første overenskomst med en arbejdsplatform.
- I 2021 underskrev 3F og DA en sektoraftale for madudbringning. Just-Eat var den første onlineplatform, der underskrev aftalen.

Disse erfaringer viser, at overenskomster med digitale platforme kan opnås, når der er villighed til det. Men alt for mange platformsvirksomheder har bygget deres virksomhed

på en model, der er afhængig af billig arbejdskraft og nægter at påtage sig deres arbejdsgiveransvar. Derfor er der også behov for en bedre politisk rammesætning og for handling fra EU.

Respekt for den danske model

For 3F er det en afgørende forudsætning, at alle EU-initiativer understøtter nationale indsatser fra arbejdsmarkedets parter og regeringer. EU-initiativer skal respektere de forskellige arbejdsmarkedstraditioner, parternes autonomi og arbejdsfordelingen mellem EU og medlemsstaterne.

Digitale platforme i tal

- Til trods for at platformsökonomien i EU bliver ved med at vokse, faldt platformsarbejdernes indtjening fra 2019 til 2020.
- 93 procent af indtjeningen på platforme i EU kommer fra selvstændige – hvoraf mange er falske selvstændige.
- 75 procent af platformsökonomien stammer fra taxi- og leveringsplatforme, som traditionelt set er lønmodtagerjobs.
- 11 procent af EU's arbejdsstyrke (24 millioner) arbejdede for platformsvirksomheder i 2018 – en vækst fra 9,5 procent i 2017.
- Tre millioner EU-arbejdstagere har platformsarbejde som deres primære beskæftigelse.
- Kun 19 procent af de ansatte har et klart kontraktligt ansættelsesforhold.

Case: Udvikling i levering af mad

I EU er madudbringning blevet den primære sektor for platformsökonomien med en vækst på 125 procent fra 2019 til 2020. Denne vækst er også betragtelig i Danmark, hvor antallet af selvstændige madbude tredobledes fra 2018 til 2021.

Antal selvstændige madbude i Danmark

919
2018

12.695
2021

3F's EU-chef,
Nadja Abelgren Olsen
nadja.olsen@3f.dk
+45 60 253 472

Sekretariatsleder for
3F's EU-kontor i Bruxelles,
Simon Redder Momsen
simon.redder@3f.dk
+32 474 981 578